

OLYMPIAKOMITEAN LAUSUNTO VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVISTÄ HANKKEISTA KOSKIEN LIIKUNTAPAIKKOJEN PERUSTAMISHANKKEIDEN RAHOITUSSUUNNITELMAA 2021-2024

Suomen Olympiakomitea lausuu opetus- ja kulttuuriministeriölle liikuntapaikkojen perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmaa varten. Lausunto kohdistuu rahoitussuunnitelmassa käsiteltäviin valtakunnallisesti merkittäviin, huippu urheilun kannalta keskeisiin hankkeisiin.

Olympiakomitean tavoitteena on, että mahdollisimman monella huippu-urheilijalla on kansainvälisen vertailun kestävä päivittäinen valmentautuminen ja toimintaympäristö periaatteella parhaat parhaiden kanssa. Suomalaisen huippu-urheilun kannalta keskeisillä urheilumuodoilla tulisi olla liikuntapaikkaolosuhteet, jotka täyttävät kansainvälisen tason harjoittelu- ja valmennusvaatimukset sekä kansainvälisten kilpailujen järjestämisvaatimukset. Liikuntapaikkojen perustamishankkeiden valtionavustuksella ja erityisesti sen valtakunnallisesti merkittävälle hankkeille suunnatulla osuudella on keskeinen merkitys näiden olosuhteiden syntymiseen.

Olympiakomitean näkemyksen mukaan valtakunnallisesti merkittävien hankkeiden tuki tulisi kohdentaa hankkeisiin, jotka vastaavat suomalaisen huippu-urheilujärjestelmän kohdennuksiin (painopistelajit ja toimintaympäristöverkosto) sekä kulloinkin kyseessä olevien lajien keskeisimpiin tarpeisiin. Avustuksella tulisi luoda pitkäjänteisiin keskittämistratkaisuihin perustuvia harjoitus- ja valmennusolosuhteita, joissa käytettävyys harjoitteluun ja valmentautumiseen on varmistettu. Tämä edellyttää lajiliiton vahvaa tukea ja hankkeeseen yhdistyviä valintoja, kuten valtakunnallisen valmennustoiminnan keskittäminen. Kansainväliset vaatimukset täyttävien tapahtumaolosuhteiden osalta keskeistä on luoda puuttuvia ja päivittää olemassa olevia huippu-urheilun arvokilpailuolosuhteita tarpeisiin vastaten. Avustuksen vaikuttavuuden näkökulmasta Olympiakomitea pitää tärkeänä painottaa hankkeita, joiden toteutumisedellytyksiin valtionavustuksilla on erityisen suuri merkitys ja joilla on kunnan/kaupungin tuki.

Strategisesti lausunto nojaa Suomen Olympiakomitean ja liikunta- ja urheiluyhteisön strategiaan 2024 sekä huippu-urheilun menestystavoitteiden linjauksiin lajien priorisoinnista ja toiminnan keskittämisestä. Lausunnossa esitettävien hankkeiden arvioinnin perustana on Olympiakomitean määrittelemät kriteerit valtakunnallisten huippu-urheiluosuuhdehankkeiden arviointiin (liite 1). Kriteerit on hyväksytty Suomen Olympiakomitean hallituksessa 18.9.2018.

Lausunnossa otetaan kantaa niihin hankkeisiin, joita on esitetty 2020 päivitettävään rahoitussuunnitelmaan valtakunnallisesti merkittävänä hankkeina (31.12.2019 mennessä esitetyt hankkeet). Hankkeet esitetään pisteytyksen ja perusteluiden mukaisessa prioriteettijärjestyksessä.

Edellisellä kerralla rahoitussuunnitelmaan nostetun Hippos-hankkeen osalta on käynyt ilmi, että hankkeen edustajat eivät ole tiedostaneet, että rahoitussuunnitelmaesitys tulee uusia vuosittain, myös sen jälkeen, kun on kerran tullut nostetuksi rahoitussuunnitelmaan valtakunnallisesti merkittävänä hankkeena. Hanke on käynnissä ja valtionavun tarve ennallaan. Olympiakomitea pitää hankkeen omalla prioriteettilistallaan ja odottaa hankkeen etenemistä.

Lausunto on valmisteltu Suomen Olympiakomitean olosuhdetyön ohjausryhmässä ja hyväksytty Olympiakomitean hallituksessa 27.10.2020.

Prioriteettijärjestys rahoitussuunnitelmakaudelle 2021-2024:

1. Jääurheilun monitoimihalli (Myllypuron jääurheilukeskus Oy)

Hanke palvelee huippu-urheilun kannalta keskeisiä lajeja (pikaluistelu ja taitoluistelu) ja muodostaa olosuhteet lajien huippuvalmennuskeskukselle. Hanke tarjoaa pika- ja taitoluistelulle kaikki laji- ja oheisharjoittelutilat. Hanke kytkeytyy toiminnallisesti Pääkaupunkiseudun urheiluakatemiaan ja Helsingin Olympiavalmennuskeskukseen palvellen akatemiaurheilijoita ja hyödyntäen Urhean palveluita maajoukkue toiminnassa ja leirityksissä. Pikaluistelun osalta hanke luo Suomeen toistaiseksi täysin puuttuvan halliolosuhteen, joka mahdollistaa valtakunnallisen valmennuksen keskittämisen sekä arvokilpailujen järjestämisen. Jäälajien lisäksi monitoimihalli tuottaa harjoittelu- ja valmennusolosuhteita yleisurheiluun ja kaukalolajeihin. Hanketta edistävät Luistelu- ja Taitoluisteluliitto yhdessä. Kaupungin suhtautuu hankkeeseen myönteisesti, mutta hankkeella ei toistaiseksi ole suunnitteluvarausta.

2. Hippos 2020 (perustettavan Jyväskylän Hippoksen komandiitti-yhtiö)

Laaja ja monilajinen liikuntapaikkahanke, jonka erityispiirteenä on siihen liittyvä osaamiskeskittyminen (Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus, alueen oppilaitokset, Jyväskylän Urheiluakatemia). Hanke parantaa urheilijoiden päivittäisharjoitteluolosuhteita ja kaksoisurarakkaisu Jyväskylässä, joka on yksi kuudesta Olympiakomitean Urheiluakatemiaohjelman valtakunnalliseen rooliin nostetusta päivittäisharjoittelun toimintaympäristöstä. Jyväskylän kaupunki on sitoutunut hankkeeseen omassa strategiassaan sekä taloussuunnitelmassa.

3. Limingan Ruutikankaan ampumaurheilukeskus (Oulun Seudun Ampumaurheilukeskus ry)

Hanke palvelee huippu-urheilun kannalta keskeisiä ampumaurheilulajeja. Hanke synnyttää luokan 1 kansainvälisen ampumaurheilukeskuksen, joka soveltuu myös ISSF:n kaikkien lajien (pl. ilma-aseet) kansainvälisten kilpailujen järjestämiseen MM-tasolle asti sekä mahdollistaa kaikkien lajien arvokisojen järjestämisen yhdessä paikassa. Ampumaurheiluliiton huippu-urheilun olosuhdestrategian mukaan hanke toimii alueellisena harjoittelukeskuksena Turku ja Orimattilaa tukien. Hankkeen merkitys ampumaurheilulle on suuri ja osin valtakunnallinen (erityisesti arvokisojen järjestäminen). Sijainti ei vastaa huippu-urheiluyksikön näkemystä, mutta lajiliitto puoltaa sijaintia.

4. Sisäämpumaurheilukeskus Napakymppi (Ampumaurheilukeskus Napakymppi Oy)

Hanke palvelee huippu-urheilun kannalta keskeisiä ampumaurheilulajeja (haulikkoammunta: skeet ja trap). Hanke luo laadukkaat sisäharjoitteluolosuhteet kaikille ampumaurheiluliiton lajeille. Ampumaurheiluliiton huippu-urheilun olosuhdestrategian mukaan keskus toimii erityisesti haulikkolajien talviharjoittelukeskuksena sekä muiden lajien osalta alueellisena harjoittelukeskuksena Turun ja Orimattilan tukena. Hanke mahdollistaisi päivittäisharjoittelun Pääkaupunkiseudun urheiluakatemiaan ja puolustusvoimien Urheilukoulun ampumaurheilijoille. Hankkeen merkitys ampumaurheilulle on suuri, mutta vain osin valtakunnallinen (talviharjoittelu). Helsingin kaupunki ei ole sitoutunut hankkeeseen. Hankkeelle on kansallisia perusteita, mutta edistämisen koordinaatio kaupungin, lajiliiton ja valtiollisten toimijoiden kanssa jää epäselväksi.

Lopuksi

Valtakunnallisten huippu-urheiluhankkeiden tunnistaminen kyllä-ei –asteikolla on haastavaa. Huippu-urheilun olosuhteet paikalliselta tasolta valtakunnalliselle tasolla ovat jatkumo, jossa eri tasot tukevat

toisiaan. Hankkeiden valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisten elementtien määrä vaihtelee ja sitä voi arvioida luotettavasti vasta toteutuneesta toiminnasta.

Olympiakomitea katsoo, että liikuntapaikkojen perustamishankkeiden avustuksiin osoitettu vuotuinen rahoitusmäärä on matala ja mahdollistaa avustuksen vain osalle valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti tarpeellisista hankkeista. Liikuntapaikkarakentamiseen osoitettua avustusmäärää tulisi nostaa, jotta useampia hankkeita saataisiin käynnistymään ja lisäksi pystyttäisiin purkamaan korjausvelkaa. Olympiakomitea näkee, että erityisesti valtakunnallisten huippu-urheilun kannalta merkittävien hankkeiden hankekohtaista avustusta tulisi nostaa merkittävästi. Useimmat kokoluokaltaan merkittävät hankkeet toteutetaan monikanavaisella rahoituksella ja valtionavustus on tästä vain pieni osa. Valtionavustus voi kuitenkin olla ratkaiseva hankkeen käynnistymiseksi.

Helsingissä 27.10.2020

Mikko Salonen
Toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea

SUOMEN OLYMPIAKOMITEAN KRITERIT VALTAKUNNALLISTEN HUIPPU-URHEILUOLOSUHDEHANKKEIDEN ARVIOINTIIN

Hyväksytty Suomen Olympiakomitean hallituksessa 18.9.2018

I Valtakunnallinen merkittävyys suomalaisen huippu-urheilun näkökulmasta (max. 4 p.)

1. Hanke vastaa lajiliittojen esittämään tarpeeseen. (P)
2. Palvelee huippu-urheilun kannalta keskeistä/keskeisiä lajeja (= kärki- ja investointilajien määrä ml. vammaisurheilu).
3. Hankkeen tuottama huippu-urheiluolosuhde on osa valtakunnallista urheiluakatemia- ja valmennuskeskusverkostoa.

II Harjoitus- ja valmennusolosuhteet (max. 3 p.)

4. Käytettävyys huippu-urheilun harjoitteluolosuhteena: huippu-urheilukäyttöön varatut käyttötunnit ja niiden hinnoittelu sekä tilojen varustelu.
5. Toimintaympäristö ohjaa laaja-alaiseen valmennusosaamisen yhteistyöhön ja kehittymiseen.
6. Saavutettavuus ja esteettömyys: sijainti vastaa toiminta-ympäristöverkostosuunnitelmaa sekä lajiliiton pitkän tähtäimen suunnitelmaa olosuhteiden sijainnista ja keskittämisestä. (P)

III Kansainvälisten kilpailujen olosuhteet (max. 2 p.)

7. Olosuhde valmistuessaan täyttää lajin/lajien kansainvälisen liiton mukaiset kilpailuvaatimukset ja a) luo Suomeen puuttuvan kansainvälisen tason kilpailuolosuhteen tai b) päivittää lajin tapahtumaolosuhteet kansainvälisen tason vaatimuksia vastaavaksi.

IV Vaikuttavuus ja toteuttamisvalmius (max. 1 p.)

8. Valtionavustuksilla on erityisen suuri merkitys hankkeen toteutumisedellytyksiin.
9. Suunnitelmalle on ko. kunnan/kaupungin toiminnallinen ja taloudellinen tuki. (P)

Muut hankkeissa huomioitavat näkökulmat (harkinnan mukaan max 1 p.)

- Selkeä hankesuunnitelma ja resurssit
- Luo harjoitusolosuhteen, jota Suomessa ei aikaisemmin ole ollut
- Hyödyt liikkeen lisäämiselle
- Ympäristönäkökulmien huomioiminen

Pakolliset vaatimukset merkitty (P), muut kohdat pisteytetään.